Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (sedmého senátu)

21. března 2024*

„Řízení o předběžné otázce – Zemědělství – Sbližování právních předpisů v oblasti zdraví – Veterinární pravidla – Veterinární kontroly – Produkty živočišného původu dovážené z Číny – Zákaz dovozu – Rozhodnutí 2002/994/ES – Výjimka pro některé produkty – Část I přílohy – Produkty rybolovu – Pojem – Rybí olej – Produkty určené k výživě zvířat – Platnost“

Ve věci C-7/23,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Raad van State (Státní rada, Belgie) ze dne 22. prosince 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 10. ledna 2023, v řízení

Marvesa Rotterdam NV

proti

Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV),

SOUDNÍ DVŮR (sedmý senát),

ve složení: N. Wahl (zpravodaj), vykonávající funkci předsedy sedmého senátu, J. Passer a M. L. Arastey Sahún, soudci,

generální advokátka: L. Medina,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za Marvesa Rotterdam NV: S. Feyen, advocaat, C. Louski, avocate, a J. Mosselmans, advocaat,

– za Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV): R. Depla, advocaat,

– za belgickou vládu: S. Baeyens, P. Cottin a C. Pochet, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi: B. Hofstötter a M. ter Haar, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: nizozemština.

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu a platnosti části I přílohy rozhodnutí Komise 2002/994/ES ze dne 20. prosince 2002 o některých ochranných opatřeních, pokud jde o produkty živočišného původu dovážené z Číny (Úř. věst. 2002, L 348, s. 154; Zvl. vyd. 03/37, s. 534), ve znění prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2015/1068 ze dne 1. července 2015 (Úř. věst. 2015, L 174, s. 30) (dále jen „rozhodnutí 2002/994“).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společností Marvesa Rotterdam NV (dále jen „Marvesa“) a Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) [Federální agentura pro bezpečnost potravinového řetězce (dále jen „federální agentura“), Belgie] ve věci legality dvou rozhodnutí této agentury o zamítnutí dovozu rybího oleje z Číny určeného k výživě zvířat.

Právní rámec

Směrnice 97/78/ES

3 Článek 2 odst. 2 písm. a) směrnice Rady 97/78/ES ze dne 18. prosince 1997, kterou se stanoví základní pravidla pro veterinární kontroly produktů ze třetích zemí dovážených do Společenství (Úř. věst. 1998, L 24, s. 9; Zvl. vyd. 03/22, s. 247), ve znění článku 58 opravy nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat (Úř. věst. 2004, L 191, s. 1; Zvl. vyd. 03/45, s. 200) (dále jen „směrnice 97/78“), definoval pojem „produkty“ následovně:

„Kromě toho se rozumí:

a) ‚produkty‘ produkty živočišného původu uvedené ve směrnicích [Rady] 89/662/EHS [ze dne 11. prosince 1989 o veterinárních kontrolách v obchodu uvnitř Společenství s cílem dotvoření vnitřního trhu (Úř. věst. 1989, L 395, s. 13; Zvl. vyd. 03/09, s. 214)] a [Rady] 90/425/EHS [o veterinárních a zootechnických kontrolách v obchodu s některými živými zvířaty a produkty uvnitř Společenství s cílem dotvoření vnitřního trhu (Úř. věst. 1990, L 224, s. 29; Zvl. vyd. 03/10, s. 138)], v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 ze dne 3. října 2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu [(Úř. věst. 2002, L 273, s. 1; Zvl. vyd. 03/37, s. 92)], ve směrnici Rady 2002/99/ES ze dne 16. prosince 2002, kterou se stanoví veterinární pravidla pro produkci, zpracování, distribuci a dovoz produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě [(Úř. věst. 2003, L 18, s. 11; Zvl. vyd. 03/38, s. 124)], a v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní pravidla pro organizaci úředních kontrol produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě [(Úř. věst. 2004, L 139, s. 206; Zvl. vyd. 03/45, s. 75)]; zahrnuty jsou rovněž rostlinné produkty uvedené v článku 19;

4 Článek 22 odst. 1 směrnice 97/78 stanovil:

„Dojde-li na území třetí země k propuknutí nebo rozšíření některé choroby uvedené ve směrnici Rady 82/894/EHS ze dne 21. prosince 1982 o hlášení nákaz zvířat ve Společenství [(Úř. věst. 1982, L 378, s. 58; Zvl. vyd. 03/05, s. 191)] nebo je třeba se obávat, že by mohla zoonóza, jiná nemoc nebo jakákoliv jiná okolnost vážně ohrozit zdraví lidí nebo zvířat, nebo jsou-li nasnadě jiné závažné veterinární důvody pro ochranu lidského zdraví, obzvláště zjištění veterinárních odborníků [Evropské] [k]omise na stanovišti hraniční kontroly, [Evropská] [k]omise přijme z vlastního podnětu nebo na návrh některého členského státu neprodleně a podle závažnosti situace některé z následujících opatření:

– pozastavení dovozu z celého území nebo z části území dotyčné třetí země a případně třetí země tranzitu,

– určení zvláštních podmínek pro produkty z celého území nebo z části území dotyčné třetí země,

– na základě skutečných zjištění stanovení požadavků pro přiměřené prohlídky, které mohou zahrnovat specifické přešetření rizik pro zdraví lidí a zvířat a podle výsledků prohlídek častější prohlídky zboží.“

5 Směrnice 97/78 byla zrušena a nahrazena nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 ze dne 15. března 2017 o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech prováděných s cílem zajistit uplatňování potravinového a krmivového práva a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví rostlin a přípravků na ochranu rostlin, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EU) č. 1151/2012, (EU) č. 652/2014, (EU) 2016/429 a (EU) 2016/2031, nařízení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a směrnic Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, směrnic Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutí Rady 92/438/EHS (nařízení o úředních kontrolách) (Úř. věst. 2017, L 95, s. 1).

Rozhodnutí 2002/994

6 Body 1 a 4 odůvodnění rozhodnutí 2002/994 uvádějí:

„(1) Podle směrnice [97/78] musí být přijata nezbytná opatření, pokud jde o některé produkty dovážené ze třetích zemí, v případě, že se objeví nebo rozšíří jakákoli příčina, která pravděpodobně představuje závažné riziko pro zdraví lidí nebo zvířat.

[…]

(4) Po zjištění výskytu chloramfenikolu v některých produktech rybolovu a akvakultury dovezených z Číny přijala Komise rozhodnutí 2001/699/ES ze dne 19. září 2001 o některých ochranných opatřeních, pokud jde o některé produkty rybolovu a akvakultury určené k lidské spotřebě, které pocházejí z Číny a Vietnamu [(Úř. věst. 2001, L 251, s. 11)], pozměněné rozhodnutím [Komise] 2002/770/ES [ze dne 2. října 2002, kterým se mění rozhodnutí 2001/699/ES a zrušuje rozhodnutí 2002/250/ES za účelem zrušení ochranných opatření vůči některým produktům rybolovu a akvakultury dovážených z Vietnamu

(Úř. věst. 2002, L 265, s. 16) (*neoficiální překlad*)]. Kromě toho poté, co byly během inspekční návštěvy Číny zjištěny nedostatky, pokud jde o právní úpravu veterinárních otázek a o systém kontroly reziduí u živých zvířat a živočišných produktů, přijala Komise rozhodnutí 2002/69/ES ze dne 30. ledna 2002 o některých ochranných opatřeních, pokud jde o produkty živočišného původu dovážené z Číny [(Úř. věst. 2002, L 30, s. 50)], naposledy pozměněné rozhodnutím Komise 2002/933/ES [ze dne 28. listopadu 2002, kterým se mění rozhodnutí 2002/69/ES o některých ochranných opatřeních vůči produktům živočišného původu dováženým z Číny (Úř. věst. 2002, L 324, s. 71) (*neoficiální překlad*)]."

7 Článek 1 rozhodnutí 2002/994 zní následovně:

„Toto rozhodnutí se vztahuje na všechny produkty živočišného původu dovážené z Číny a určené k lidské spotřebě nebo k výživě zvířat."

8 Článek 2 tohoto rozhodnutí stanoví:

„1. Členské státy zakážou dovoz produktů uvedených v článku 1.

2. Odchylně od odstavce 1 povolí členské státy dovoz produktů uvedených v příloze tohoto rozhodnutí v souladu se zvláštními veterinárními a hygienickými podmínkami vztahujícími se na dané produkty a článkem 3 v případě produktů uvedených v části II přílohy."

9 Část I přílohy uvedeného rozhodnutí zní takto:

„Seznam produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě nebo k výživě zvířat, jejichž dovoz do [Evropské] [u]nie je povolen bez osvědčení podle článku 3:

– produkty rybolovu s výjimkou:

  – produktů rybolovu získaných akvakulturou,

  – loupaných a/nebo zpracovaných krevet/garnátů,

  – raků druhu *Procambrus clarkii* odlovených rybolovnými činnostmi v přírodních sladkých vodách;

– želatina;

– krmivo pro zvířata v zájmovém chovu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 [ze dne 21. října 2009 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, a o zrušení nařízení (ES) č. 1774/2002 (nařízení o vedlejších produktech živočišného původu) (Úř. věst. 2009, L 300, s. 1)];

– látky, které se mají používat jako potravinářské přídatné látky, podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1333/2008 [ze dne 16. prosince 2008 o potravinářských přídatných látkách (Úř. věst. 2008, L 354, s. 16)];

[…]"

Nařízení (ES) č. 853/2004

10 Článek 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu (Úř. věst. 2004, L 139, s. 55, a oprava Úř. věst. 2004, L 226, s. 22; Zvl. vyd. 03/45, s. 14,), stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení platí následující definice:

1. definice uvedené v nařízení [Evropského parlamentu a Rady] (ES) č. 178/2002 [, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. 2002, L 31, s. 1; Zvl. vyd. 15/06, s. 463)];

[…]“

11 Bod 3.1 přílohy I nařízení č. 853/2004 stanoví:

„ ‚Produkty rybolovu‘ se rozumějí všichni mořští nebo sladkovodní živočichové (kromě živých mlžů, živých ostnokožců, živých pláštěnců a živých mořských plžů a všech savců, plazů a žab), volně žijící nebo farmově chovaní, včetně všech poživatelných forem, částí a produktů těchto živočichů“.

Nařízení č. 854/2004

12 Článek 2 odst. 2 písm. d) nařízení č. 854/2004 stanoví:

„Podle potřeby platí také definice uvedené v těchto nařízeních:

[…]

d) nařízení [č. 853/2004].“

13 Nařízení č. 854/2004 bylo zrušeno a nahrazeno nařízením 2017/625.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

14 Marvesa, společnost se sídlem v Nizozemsku, dováží rybí olej z Číny v rámci činnosti spočívající ve velkoobchodním prodeji a distribuci rybího oleje určeného k výživě zvířat.

15 Dne 5. a 25. ledna 2018 vydaly čínské pohraniční orgány veterinární osvědčení pro přepravu první šarže do Belgie o hmotnosti 258 470 kilogramů (kg) a druhé šarže o hmotnosti 261 674 kg rybího oleje určeného k výživě zvířat pocházejícího z Číny.

16 Dne 23. února 2018 odmítlo příslušné belgické stanoviště hraniční kontroly povolit dovoz kontejnerů s uvedenými šaržemi rybího oleje do Unie.

17 V návaznosti na korespondenci mezi federální agenturou a společností Marvesa ohledně uvedeného odmítnutí dovozu a po slyšení této společnosti potvrdila federální agentura dvěma konečnými rozhodnutími ze dne 20. a 24. dubna 2018 odmítnutí dovozu uvedených šarží rybího oleje do Belgie.

18 Federální agentura v obou těchto rozhodnutích uvedla, že dotčený rybí olej je „zakázaným produktem“ s poznámkou „dovoz z Číny není povolen (ochranná opatření 2002/994/ES)“.

19 Společnost Marvesa napadá uvedená rozhodnutí u Raad van State (Státní rada, Belgie), která je předkládajícím soudem. Tvrdí, že tato rozhodnutí porušují články 1 a 2 rozhodnutí 2002/994, přičemž v tomto ohledu uvádí, že rybí olej určený k výživě zvířat splňuje definici „produktů rybolovu“ ve smyslu části I přílohy posledně uvedeného rozhodnutí, takže dovoz tohoto produktu je povolen v souladu s čl. 2 odst. 2 uvedeného rozhodnutí.

20 Podle společnosti Marvesa zahrnuje pojem „produkty rybolovu“ jak produkty rybolovu určené k lidské spotřebě, tak produkty určené k výživě zvířat. Tento pojem proto zahrnuje rybí olej určený k výživě zvířat. Společnost Marvesa se v tomto ohledu opírá o definici pojmu „produkty rybolovu“ obsaženou v jiných aktech unijního práva, které považuje za relevantní, o znění přílohy rozhodnutí 2002/994 a o kontext a cíl tohoto rozhodnutí. Poukazuje rovněž na to, že by výklad tohoto pojmu tak, aby zahrnoval pouze výrobky určené k lidské spotřebě, vedl k „bezprecedentní“ situaci, kdy by rybí olej určený k výživě zvířat podléhal přísnějšímu režimu než rybí olej určený k lidské spotřebě.

21 Federální agentura zase tvrdí, že se pojem „produkty rybolovu“ ve smyslu části I přílohy rozhodnutí 2002/994 vztahuje pouze na produkty rybolovu určené k lidské spotřebě. Mimo jiné uvádí, že unijní právo rozlišuje mezi produkty určenými k lidské spotřebě a produkty určenými k výživě zvířat. Připomíná rovněž posouzení Komise uvedené v zápisu ze setkání „Expert Group on veterinary import controls“ (expertní skupina pro veterinární kontroly dovozu) ze dne 9. dubna 2018, podle něhož v současné době platná unijní právní úprava nepovoluje dovoz rybího oleje čínského původu určeného k výživě zvířat.

22 Předkládající soud má za to, že legalita obou dotčených rozhodnutí závisí na výkladu pojmu „produkty rybolovu“ uvedeného v příloze rozhodnutí 2002/994 a že výklad federální agentury by mohl vést k rozdílnému zacházení s dovozem rybího oleje v závislosti na tom, zda je určen k lidské spotřebě, nebo zda je určen ke spotřebě zvířat.

23 Za těchto podmínek se Raad van State (Státní rada) rozhodla přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být část I přílohy [rozhodnutí 2002/994] vykládána v tom smyslu, že výraz ‚produkty rybolovu‘ zahrnuje jak produkty určené k lidské spotřebě, tak produkty určené k výživě zvířat, a tedy lze rybí olej určený k výživě zvířat považovat za ‚produkt rybolovu‘ ve smyslu této přílohy?

2) V případě záporné odpovědi na první otázku, porušuje část I přílohy [rozhodnutí 2002/994] čl. 22 odst. 1 [směrnice 97/78], případně ve spojení se článkem 1 protokolu (č. 2) [připojeného] ke Smlouvě o FEU o používání zásad subsidiarity a proporcionality, tím, že produkty rybolovu určené k lidské spotřebě a pocházející z Číny jsou vyňaty ze zákazu dovozu podle článku 2 tohoto rozhodnutí, kdežto produkty rybolovu určené k výživě zvířat tomuto zákazu dovozu podléhají?“

K předběžným otázkám

K první otázce

24 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda část I přílohy rozhodnutí 2002/994 musí být vykládána v tom smyslu, že pojem „produkty rybolovu“ zahrnuje jak produkty určené k lidské spotřebě, tak produkty určené k výživě zvířat, a zda je proto rybí olej určený k výživě zvířat „produktem rybolovu“ ve smyslu této přílohy.

25 Úvodem je třeba připomenout, že na základě závažného veterinárního důvodu nebo důvodu ochrany lidského zdraví mohla Komise na základě čl. 22 odst. 1 směrnice 97/78 přijmout taková opatření týkající se dovozu ze třetí země, jako je pozastavení dovozu, stanovení zvláštních podmínek, zavedení přiměřených prohlídek nebo častějších prohlídek zboží.

26 Z bodu 4 odůvodnění rozhodnutí 2002/994 vyplývá, že opatření této povahy byla přijata poté, co byl zjištěn výskyt chloramfenikolu v produktech akvakultury a rybolovu dovezených z Číny a poté, co inspekční návštěva v této zemi zjistila nedostatky, pokud jde o právní úpravu veterinárních otázek a o systém kontroly reziduí u živých zvířat a živočišných produktů. Komise tak rozhodnutím 2001/699 a rozhodnutím 2002/69 nejprve zakázala dovoz krevet/garnátů z Číny a Vietnamu nebo pocházejících z Číny a Vietnamu a poté dovoz všech produktů živočišného původu dovážených z Číny a určených k lidské spotřebě nebo k výživě zvířat, s výjimkou některých jasně určených produktů živočišného původu, jako jsou produkty rybolovu, které jsou uloveny, zmrazeny a zabaleny v konečném balení na moři a jsou vyloženy přímo na území Unie.

27 Po přezkoumání těchto opatření a s ohledem na pozitivní výsledky kontrol provedených členskými státy a na údaje poskytnuté čínskými orgány přijala Komise rozhodnutí 2002/994, neboť měla za to, že je třeba aktualizovat a konsolidovat ustanovení rozhodnutí 2002/69 a zrušit rozhodnutí 2001/699 a 2002/69.

28 V souladu s článkem 1 a čl. 2 odst. 1 rozhodnutí 2002/994 zakážou členské státy dovoz produktů živočišného původu dovážených z Číny a určených k lidské spotřebě nebo k výživě zvířat. Podle čl. 2 odst. 2 tohoto rozhodnutí však členské státy odchylně od zákazu stanoveného v tomto čl. 2 odst. 1 povolí dovoz produktů uvedených v příloze uvedeného rozhodnutí.

29 Ačkoli produkty rybolovu patří mezi produkty živočišného původu uvedené v této příloze, rozhodnutí 2002/994, a zejména část I uvedené přílohy, nedefinují pojem „produkty rybolovu“ ani neupřesňují, zda tento pojem zahrnuje jak produkty určené k lidské spotřebě, tak produkty určené k výživě zvířat.

30 Pro určení smyslu a dosahu části I přílohy rozhodnutí 2002/994 a pojmu „produkty rybolovu“, který je uveden v této příloze, je proto třeba v souladu s ustálenou judikaturou zohlednit nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí (rozsudek ze dne 27. října 2022, Orthomol, C-418/21, EU:C:2022:831, bod 24 a citovaná judikatura).

31 Zaprvé je pravda, že v souladu se zněním článku 1 rozhodnutí 2002/994 a části I přílohy tohoto rozhodnutí se uvedené rozhodnutí i tato příloha vztahují na všechny produkty živočišného původu dovážené z Číny a určené k lidské spotřebě nebo k výživě zvířat.

32 Taková okolnost však neznamená, že všechny produkty uvedené a vyjmenované ve zmíněné příloze jsou nutně určeny k lidské spotřebě a k výživě zvířat.

33 Zaprvé totiž článek 1 rozhodnutí 2002/994 a část I přílohy tohoto rozhodnutí odkazují alternativně na produkty určené k lidské spotřebě nebo k výživě zvířat. Zadruhé některé produkty, na které se vztahuje tato příloha, mohou být ze své podstaty určeny výhradně k lidské spotřebě nebo výhradně k výživě zvířat. To platí zejména pro krmiva pro zvířata v zájmovém chovu, na která se vztahuje uvedená příloha.

34 Z toho vyplývá, že na rozdíl od toho, co tvrdí společnost Marvesa, nelze z rozsahu působnosti rozhodnutí 2002/994 vyvodit, že pojem „produkty rybolovu“ uvedený v příloze tohoto rozhodnutí nutně zahrnuje produkty rybolovu určené k lidské spotřebě a produkty určené k výživě zvířat.

35 Zadruhé, pokud jde o kontext a právní rámec, do kterého zapadá rozhodnutí 2002/994, je třeba připomenout, že s ohledem na požadavky jednotnosti a soudržnosti unijního právního řádu musí mít pojmy používané v aktech přijatých v té samé oblasti stejný význam (rozsudek ze dne 19. listopadu 2020, 5th AVENUE Products Trading, C-775/19, EU:C:2020:948, bod 42).

36 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že v rámci právní úpravy týkající se produktů živočišného původu normotvůrce rozlišuje mezi produkty určenými k lidské spotřebě a produkty určenými k výživě zvířat. Tyto dvě kategorie produktů spadají do právních rámců, které se liší tím, že byly navrženy s ohledem na zvláštnosti každé z těchto kategorií produktů.

37 Mimoto směrnice 97/78, na které je založeno rozhodnutí 2002/994, definovala v čl. 2 odst. 2 písm. a) pojem „produkt“ odkazem na jiné akty unijního práva. Odkázala zejména na nařízení č. 854/2004, které v čl. 2 odst. 2 písm. d) odkazovalo na nařízení č. 853/2004, které v bodě 3.1 přílohy I definuje pojem „produkty rybolovu“.

38 Nařízení č. 853/2004 a nařízení č. 854/2004 se přitom již pojmově vztahují pouze na produkty určené k lidské spotřebě.

39 Nařízení č. 854/2004 se totiž týkalo produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě.

40 Kromě toho nařízení č. 853/2004 stanoví hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu. Nařízení č. 178/2002, jehož definice jsou podle čl. 2 bodu 1 nařízení č. 853/2004 použitelné pro účely posledně uvedeného nařízení, přitom v článku 2 definuje pojem „potravina“ tak, že se jí rozumí „jakákoli látka nebo výrobek, zpracované, částečně zpracované nebo nezpracované, které jsou určeny ke konzumaci člověkem nebo u nichž lze důvodně předpokládat, že je člověk bude konzumovat“.

41 Z toho vyplývá, že v rámci právní úpravy týkající se produktů živočišného původu, do níž spadá rozhodnutí 2002/994, se pojem „produkty rybolovu“ vztahuje pouze na produkty určené k lidské spotřebě.

42 Není-li v rozhodnutí 2002/994 uvedeno jinak, musí mít tedy pojem „produkty rybolovu“ ve snaze o soudržnost v kontextu tohoto rozhodnutí stejný význam jako v tomto obecnějším rámci.

43 Zatřetí je takový přístup potvrzen cílem sledovaným rozhodnutím 2002/994.

44 Jak Komise připomněla v bodě 1 odůvodnění tohoto rozhodnutí, směrnice 97/78 umožňuje přijmout nezbytná opatření v případě, že se objeví nebo rozšíří jakákoli příčina, která pravděpodobně představuje závažné riziko pro zdraví lidí nebo zvířat.

45 Taková opatření přitom závisí jednak na povaze a určení produktů, na které se vztahují, a jednak na specifických rizicích, která tyto produkty představují pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat.

46 Pokud jde konkrétně o zákaz dovozu dotčený v původním řízení, ochranná opatření zavedená rozhodnutím 2002/994, a případné zmírnění těchto opatření rozhodnutím o povolení dovozu některých produktů živočišného původu závisí, jak zdůraznila Komise, na informacích a zárukách poskytnutých čínskými orgány a případně na výsledcích kontrol na místě provedených odborníky Unie.

47 Tyto informace a kontroly jsou specifické pro produkt, jehož zákaz dovozu je přezkoumáván, a pro riziko, které takto posuzovaný produkt představuje pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat.

48 Informace a kontroly týkající se rybího oleje určeného k lidské spotřebě proto nejsou relevantní pro posouzení rizik, která představuje rybí olej určený k výživě zvířat.

49 Vzhledem k tomu, že se v projednávaném případě pojem „produkty rybolovu“ vztahuje pouze na produkty určené k lidské spotřebě, informace a kontroly, na nichž Komise založila posouzení rizika, které tyto produkty představují, byly určeny k posouzení rizik pro lidské zdraví, a nikoli rizik pro zdraví zvířat.

50 Z toho vyplývá, že pojem „produkty rybolovu“ ve smyslu rozhodnutí 2002/994 zahrnuje pouze produkty určené k lidské spotřebě.

51 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že část I přílohy rozhodnutí 2002/994 musí být vykládána v tom smyslu, že pojem „produkty rybolovu“ zahrnuje produkty určené k lidské spotřebě, a nikoli produkty určené k výživě zvířat, a že proto rybí olej určený k výživě zvířat není „produktem rybolovu“ ve smyslu této přílohy.

K druhé otázce

52 Svou druhou otázkou předkládající soud žádá Soudní dvůr, aby v případě záporné odpovědi na první otázku posoudil platnost části I přílohy rozhodnutí 2002/994 s ohledem na čl. 22 odst. 1 směrnice 97/78, případně ve spojení s článkem 1 protokolu (č. 2) připojeného ke Smlouvě o FEU o používání zásad subsidiarity a proporcionality.

53 Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že společnost Marvesa před předkládajícím soudem tvrdila, že rozdílné zacházení s rybím olejem určeným k lidské spotřebě a s rybím olejem určeným k výživě zvířat není odůvodněné a takové rozdílné zacházení vyvolává pochybnosti ohledně platnosti rozhodnutí 2002/994 s ohledem na jeho právní základ a zásadu proporcionality.

54 Jak již Soudní dvůr připomněl v bodě 25 tohoto rozsudku, podle čl. 22 odst. 1 směrnice 97/78 mohla Komise na základě závažného veterinárního důvodu nebo důvodu ochrany lidského zdraví přijmout taková opatření vůči dovozu ze třetí země, jako je pozastavení dovozu, stanovení zvláštních podmínek, zavedení přiměřených prohlídek nebo častějších prohlídek zboží.

55 Toto ustanovení tak vyžaduje, aby opatření přijatá Komisí měla za cíl ochranu lidského zdraví nebo zdraví zvířat a byla přizpůsobena „závažnosti situace“. Za tímto účelem musí tedy Komise založit tato opatření na posouzení specifickém pro každý produkt, na který se uvedená opatření vztahují.

56 V důsledku toho uvedené ustanovení předpokládá přijetí diferencovaných opatření specifických pro každý dotčený produkt a pro riziko, které tento produkt představuje pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat.

57 V projednávané věci, jak již Soudní dvůr zdůraznil v rámci odpovědi na první otázku, jsou přitom produkty určené k lidské spotřebě a produkty určené k jiné než lidské spotřebě odlišné. Posouzení rizika vyvolaného každou z těchto kategorií produktů se proto musí lišit, aby bylo pro každou z těchto kategorií zjištěno a určeno riziko pro zdraví zvířat nebo lidské zdraví, závažnost situace a opatření nezbytná k její nápravě.

58 Vzhledem k rozdílům mezi produkty určenými k lidské spotřebě a produkty určenými k výživě zvířat tedy není rozdílné zacházení s rybím olejem určeným k lidské spotřebě a rybím olejem určeným k výživě zvířat, které stanovilo rozhodnutí 2002/994, v rozporu s čl. 22 odst. 1 směrnice 97/78.

59 V tomto kontextu zákaz dovozu rybího oleje určeného k výživě zvířat není v rozporu ani se zásadou proporcionality. Okolnost, že dovoz tohoto produktu je zakázán, kdežto dovoz rybího oleje určeného k lidské spotřebě je povolen, totiž sama o sobě neznamená, že takový zákaz jde nad rámec toho, co je nezbytné k ochraně lidského zdraví a zdraví zvířat.

60 Vzhledem ke všem výše uvedeným úvahám je třeba učinit závěr, že posouzení druhé otázky neodhalilo žádnou skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost části I přílohy rozhodnutí 2002/994.

K nákladům řízení

61 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (sedmý senát) rozhodl takto:

1) Část I přílohy rozhodnutí Komise 2002/994/ES ze dne 20. prosince 2002 o některých ochranných opatřeních, pokud jde o produkty živočišného původu dovážené z Číny, ve znění prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2015/1068 ze dne 1. července 2015

musí být vykládána v tom smyslu, že

pojem „produkty rybolovu“ zahrnuje produkty určené k lidské spotřebě, a nikoli produkty určené k výživě zvířat, a že proto rybí olej určený k výživě zvířat není „produktem rybolovu“ ve smyslu této přílohy.

2) Posouzení druhé otázky neodhalilo žádnou skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost části I přílohy rozhodnutí 2002/994 ve znění prováděcího rozhodnutí 2015/1068.

Podpisy